

Letošnja jesen je pestra kot le malokatera. Znabiti, da so tej pestrosti odločilno pripomogle gospodarske težave, ki se močno zrcalijo v padcu življenjskega standarda zaposlenih, invalidov, nezaposlenih — skratka delavcev in občanov.

V »intenzivnih« naporih, da se upad življenjskega standarda ustavi, se zadnje čase pojavljajo takšne akcije in ukrepi, da je gledano od zunaj, zadeva postala komična. Tu so svinjske polovice. Povsod po svetu se cene blagu ob preveliki ponudbi znižajo, pri nas pa stvar režujemo s kreditiranjem. Pri tem je zanimivo tudi to, da v času, ko je mesa manjkalo, ni bilo nikakršne široke akcije za preskrbo, sedaj ko ga je dovolj, pa ga proizvajalci vsiljujejo na vse mogoče načine. Da je zadeva še bolj tragikomična, gre vse pod »firmo« skrbi za delovnega človeka.

Posebej zanimiv cirkus je nastal na področju invalidskega zavarovanja. Menjava zakonov in izvedbenih aktov je pripeljala do takšnega stanja, da razlike v plačah zaradi invalidnosti niso v nikakršni zvezi z naravo invalidnosti, niti z dejansko razliko v plači zaradi premestitve na drugo delovno mesto, pač pa predvsem od tega, kdaj je nekdo postal invalid. Temu bi lahko rekli, da se zakoni spreminjajo, neumnosti pa se kopičijo. Vsemu pa je bojda kriv delegatskim sistem.

Naslednja izvirnost našega brezglavega ukrepanja so raznorazni socialni, draginski in podobni dodatki plačam. Zopet lahko ugotovljamo, da smo edinstveni »prototip«, ko zaposlenim delimo socialne dodatke, da bi se pretolkli skozi mesec, ki resnično postaja vse daljši. Povsod po svetu imajo zaposleni tako plačo, da se, v primerjavi z ostalimi, pretolčejo skozi mesec, pri nas pa so že zaposleni potrebni socialne podpore. Ob tem pa nikomur ne pride na misel, da nas je morda le preveč zaposlenih.

Na področju invalidskega zavarovanja se obeta nova farsa. Zaradi preobremenjenosti (beri nesposobnosti) se postopki pred invalidsko komisijo skupaj s pritožbami vse bolj vlečejo. Sedaj pa naj bi to nesposobnost plačalo združeno delo neposredno iz svojega žepa, ker se gospodje senilni doktorji na pritožnih organih ne utegnejo hitreje obračati.

So pa v zdravstvu tudi svoje »sorte« ptiči. Postalni so takšni dobrotniki, da za njihovo dobitljivost na invalidskih komi-

sijah Gorenjske čaka pomembno več ljudi kot na delo.

Takšen je torej prerez aktualnega stanja, ki je ena od osnov za srednjeročni in dolgoročni plan. Samo pobožno lahko upamo, da tudi v te plane ne bo vdrla neumnost in preproščina, ki s pametno logiko gospodarjenja nima nobene zveze.

Pa niso te skrbi le navidezne. Sam postopek planiranja, ki je sicer strokovno zahtevno delo (morda še najbolj od vseh vrst del), smo tako zbirati, da smo posamezne logične faze spravili v zakon in jih rokavno opredelili. Bati se je, da se bomo sedaj pazili le na roke in pravilne naslove, ki posameznim spoznavnoteoretskim fazam pritičejo, na vsebino pa povsem pozabili. Kajti za nas je pomembnejša procedura od vsebine.

Marsikdo bi sodil, da so to majhne, nepomembne, obrobne stvari. Toda na tem obrobju je življenje, vsakdanjik slehernika. In koliko časa ga bo ta sveta preproščina še vlekla za nos? Mogoče 6 mesecev, če bo dobil svinjsko polovico.

Proizvodnja v avgustu

V avgustu je bilo proizvedenih skupaj 1671 ton izdelkov, kar je 11 odst. manj kot je bilo planirano in 1 odst. manj kot v avgustu preteklega leta, Eksterne količinske proizvodnje je bilo 998 ton, kar predstavlja 60 odst. skupne količinske proizvodnje. Tako skupna kot tudi interna in eksterna proizvodnja je bila dosežena v višini 89 odst. planirane. Plan eksterne proizvodnje je količinsko presešla samo Vijakarna, prav tako plan skupne količinske proizvodnje, medtem ko je planirana interna količinska proizvodnja presežena samo v Kovačnici. Tudi plan vrednostne proizvodnje po trgih in skupno ni dosežen. Skupna proizvodnja je za 7 odst. nižja od planirane, eksterna za 4 odst., interna pa je nižja za 14 odst. Plan eksterne vrednostne proizvodnje je bil presežen v Vijakarni, Kovačnici in Orodjarni. Planirana interna proizvodnja je bila presežena v Vijakarni in Kovačnici, enako velja tudi za skupno proizvodnjo. Odprema na ravni delovne organizacije zaostaja za 2 odst. za planirano.

Vijakarna je v avgustu dosegla ugodne proizvodne rezul-

tate. Plan ni bil dosežen pri iver vijakih do Ø 3 mm zaradi tekočih okvar strojev, pri iver vijakih Ø nad 3,6 mm pa zaradi pomanjkanja delovne sile. Zaradi večje proizvodnje lesnih vijakov do Ø 3 mm plan ni bilo dosežen pri lesnih vijakih Ø 3,1 — in 3,6—4,0 mm, zaradi pomanjkanja delovne sile pa pri stojalnih in hanger vijakih. Pri navadnih zakovicah ni bilo naročil, pri razcepkah pa plan ni dosežen zaradi pomanjkanja naročil in materiala. Odprema je dosežena 94-odstotno.

Verigarna količinsko in vrednostno proizvodnega plana ni dosegla. Plan ni dosežen pri ročno varjenih metrskih verigah 9,0—11,0 mm zaradi velikega popravila stroja, pri visokodopornih verigah 4,6—8,9 mm pa zaradi termične obdelave. Pri bremenskih verigah je vzrok za nedoseganje plana cementacija Ipsen, pri snežnih verigah za tovarna vozila in za traktorje ter pri verigah z grabeljo pomanjkanje naročil, pri zaščitnih verigah pa tekoče okvare strojev. Odprema je dosežena v višini 74 odstotkov.

Sidrne verige količinsko in vrednostno proizvodnega plana

niso dosegle. Plan ni dosežen zaradi pomanjkanja kapacitet pri topo varjenih verigah 13—26 mm in pri odgorevno varjenih verigah 21—37 mm. Zaradi tekočih okvar strojev in pomanjkanja materiala plan ni dosežen pri odgorevno varjenih verigah nad 37 mm. Odprema je dosežena v višini 133 odst.

Kovačnica je presešla vrednostni proizvodni plan, količinsko pa planirano interno proizvodnjo. Plan ni dosežen pri dvoveržnih transporterjih zaradi pomanjkanja verig, pri kavljih pa zaradi pomanjkanja delovne sile. Zaradi pomanjkanja naročil plan ni dosežen pri odkovskih serijske izdelave in pri opremljenih žičnih vrveh, zaradi kapacitet pa pri škopcih. Odprema je dosežena v višini 88 odstotkov.

Orodjarna je presešla samo plan eksterne vrednostne proizvodnje. Plan ni bil dosežen pri orodju iz jekla (kosi) zaradi pomanjkanja naročil in pri kovaškem orodju zaradi toplotne obdelave Ipsen. Pri Orodjarni je treba omeniti neustrezno razmerje med naročili za nova orodja in popravili orodij. Po planu naj bi izdelovali več no-

vega orodja, manjši delež pa bi odpadel na popravila. Razmerje pa je obratno in to tudi vpliva na neizpolnjevanje planskih obveznosti.

V Vzdrževanju je proizvodni plan izpolnjen v višini 78 odstotkov.

V TIO eksterna proizvodnja zaostaja za planirano za 9 odst., skupna pa za 13 odst. Plan ni dosežen pri pnevmatskih cilindrih Ø 16, 20, 25, 160, 200 mm zaradi pomanjkanja materiala in delovne sile, zaradi pomanjkanja delovne sile pri pnevmatskih cilindrih Ø 50 mm in pri pnevmatskih razvodnikih NV 4, NV 6 in NV 25. Zaradi pomanjkanja materiala plan ni dosežen pri pnevmatskih cilindrih Ø 32, 100, 125 mm in pri pnevmatskih razvodnikih NV 10. Pri pnevmatskih stiskalnicah in pnevmatskih ventilih ni dosežen zaradi pomanjkanja delovne sile in materiala, pri pnevmatskih armaturah zaradi manj izkoriščenih kapacitet, pri hidravličnih stiskalnicah in opremljenih pa zaradi pomanjkanja naročil. Odprema je dosežena 79-odstotno.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Poslovni rezultati slovenskih železarn v prvem polletju 1984

Na dohodkovnem področju v Slovenskih železarnah so nastale bistvene spremembe. Ugotovimo lahko, da so se razmere poslabšale, kar velja še zlasti za Železarno Jesenice. Splošna gospodarska gibanja se vedno bolj zaostrejo, kar je bilo še posebno značilno za letošnje prvo polletje. Visoka stopnja inflacije je presegla vsa pričakovanja. Čeprav so bile cene administrativno zamrznjene pretežni del prvega polletja, so kljub temu naraščale. Statistični podatki povedo, da so bile cene na debelo v Sloveniji povprečno 65 odst. višje kot lani, cene industrijskih izdelkov višje 59 odst., cene življenjskih potrebčin pa 53 odst. Zaostрила se je tudi splošna gospodarska likvidnost, čeprav se je investicijska potrošnja precej znižala. Osnovni problem ostaja še vedno gospodarska neučinkovitost, saj ustvarjamo manj kot je potrebno za enostavno reprodukcijo. Tudi za prihodnje obdobje ne moremo pričakovati izboljšanja razmer.

Blagovna proizvodnja v Slovenskih železarnah se je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečala za 5 odst., kljub temu da je proizvodnja surovega železa manjša za 6 odstotkov in surovega jekla za 2 odstotka. Opazimo pa zaostajanje za linearnim načrtom. Le Železarna Štore je dosegla sorazmerno lepe proizvodne uspehe. Visoka konjunktura na tržišču jekla je še vedno prisotna, zato s prodajo na domačem trgu ni bilo težav. Eksterna prodaja je bila za 67 odst. večja kot lani v istem obdobju, kar je še vedno manj od plana. Izvoz je bil manjši od pričakovane, zaostajal pa je tudi za lanskim obdobjem. Na drugi strani pa je bil tudi izvoz manj-

ši kot lani v istem obdobju za 16 odst. Kljub temu še vedno obstajajo veliki primanjkljaji pri deviznem financiranju. Združevanje deviz s kupci zelo slabo uspeva. Prav tako ni bilo možno kupiti deviz na trgu zaradi uvedbe novega deviznega zakona. Pomanjkanje deviz je prisotno predvsem na Jesenicah in v Ravnah, pa tudi v Verigi si bomo morali preskrbeti devize izven DO, če bomo hoteli plačati avanse za nove stroje.

Investicijska poraba je kot vsa pretekla leta zaostajala za načrtom, saj je bila poraba le polovico načrtovane. K temu je zlasti prispevalo zaostajanje za planom v Železarni Jesenice, ki ni uspela do konca junija prijaviti svoje velike investicije. Sele v avgustu je prijavila prvo fazo Jeklarne 2 in jo začela izvajati. Tudi v Verigi nismo v celoti izpolnili predvidenih investicij, saj so v prvih mesecih leta to ovirali likvidnostni problemi. Za drugo polletje pa so izgledi boljši.

Likvidnostne razmere so bile v prvih šestih mesecih boljše kot smo pričakovali. Na to je vplivala manjša investicijska potrošnja, izgube in znižanje zaloga. Še posebno v Železarni Jesenice so se zaloge močno znižale. Likvidnost je še vedno problematična v Verigi in v Železarni Štore. Na to kažejo tudi ugotovljeni izračuni virov trajnih obratnih sredstev, kjer smo v naši DO na najslabšem.

Osebnih dohodkov so v Slovenskih železarnah rasli počasneje kot v gospodarstvu SRS, kar je posledica zmanjšane dohodkovne učinkovitosti. Še zlasti zaostajajo na Jesenicah in v Ravnah, med predelovalci pa Tovil. Zaradi padca življenjskega standarda bo v drugem polletju nujno rast osebnih dohodkov hitreje uravnjavati z ostalimi. Vse delovne organizacije se niso mogle držati določil družbenega dogovora, saj je bil dosežen dohodek le 13 odst. večji kot lani dosežen. Celotni prihodek je porastel za 72 odst. kot posledica visoke inflacije.

Ognjeni dež

(Nadaljevanje s 1. strani)

Podatki o količinski in vrednostni proizvodnji po tozdih so razvidni iz naslednjih tabel:

Vrednostna proizvodnja

TOZD	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosežena	indeks	plan	dosežena	indeks	plan	dosežena	indeks
Vidakarna	42.880	53.700	125	1.160	2.556	220	44.040	56.256	128
Verigarna	63.420	52.137	82	4.179	2.138	51	67.599	54.275	80
Sidrne verige	45.840	34.521	75	56.432	50.167	89	102.272	84.688	83
Kovačnica	42.021	47.441	113	8.950	10.888	122	50.971	58.329	114
Orodjarna	1.115	1.129	101	12.739	7.945	62	13.854	9.074	65
Vzdrževanje	294	19	6	16.783	13.338	79	17.077	13.357	78
TIO	29.511	26.720	91	1.161	76	7	30.672	26.796	87
DO VERIGA	225.081	215.667	96	101.404	87.108	86	326.485	302.775	93

Količinska proizvodnja

TOZD	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosežena	indeks	plan	dosežena	indeks	plan	dosežena	indeks
Vidakarna	252	290	115	—	—	—	252	290	115
Verigarna	386	365	95	11	—	—	397	365	92
Sidrne verige	318	194	61	704	632	90	1.022	826	81
Kovačnica	164	149	91	39	41	105	203	190	94
DO VERIGA	1.120	998	89	754	673	89	1.874	1.671	89

Enako ali hitreje pa so rasli materialni stroški, kar je povzročilo izgubo v Železarni Jesenice in tudi v posameznih tozdih Železarne Ravne in Štore. Tako slabih rezultatov v Slovenskih železarnah še nismo dosegli v vseh 15 letih obstoja SOZD. Stroški so rasli hitreje od prihodkov, kar pa je značilno predvsem za črno metalurgijo. V predelavi so rezultati nekoliko boljši. Tako je Veriga Lesce dohodkovno najbolj učinkovita, saj je dosegla neto dohodkovno mero 1,01, medtem

ko je izračunana v povprečju za SOZD 0,50. Vendar je takšno mesto le začasno, saj se bodo rezultati železarn v drugem polletju izboljšali glede na urejeno cenovno področje.

Glede odprave izgub v železarnah so že pripravljeni predlogi ukrepov. Do konca leta jeseniška izguba še ne bo odpravljena v celoti, je pa že izdelan program, kako jo pokriti. Predvsem so to rezervni skladi železarne, SOZD in SZ in skupne rezerve.

M. Kozamernik

Gvido Melnik ponovno izbran za vodjo tehničnega sektorja

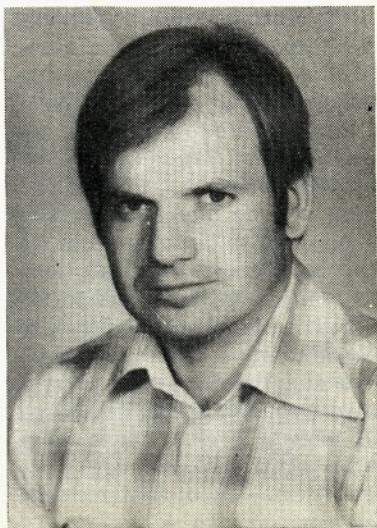
Gvido Melnik začel svoj drugi mandat na mestu vodje tehničnega sektorja. Lahko bi rekli, da je Melnik drugi človek Verige, zato bo za vse zanimivo, kakšne izkušnje si je nabral v prvem mandatu in kako bodo te izkušnje vplivale na njegovo delo in odločitve v naslednjih štirih letih. Prav okoli tega smo mu v uredništvu zastavili nekaj vprašanj, da bi se z njegovimi načrti spoznal tudi širši krog bralcev Verige.

Kakšne izkušnje si si nabral v preteklem letu?

Najprej naj rečem, da me sedanje delo veseli in da ga rad opravljam. Strokovna zahtevnost in širina problematike, ki predstavlja celoto, daje vse možnosti za nenehno strokovno izpopolnjevanje in spremljanje sodobnih dosežkov tehnike, vedno novi zunanji sodelavci, s katerimi sodelujemo pri opravljanju skupnih strokovnih nalog pa širijo krog dobrih znancev in prijateljev, ki lahko veliko pomaga s konsultacijami pri iskanju optimalnih rešitev.

Priznati moram, da sem se z veliko resnostjo in odgovornostjo lotil tega dela, zavedajoč se, koliko znanj mi še manjka, saj sem na prejšnjih delih opravljal le naloge, ki so bile izključno povezane s proizvodnjo in njenimi problemi. S pomočjo sodelavcev sem prebil led in stvari so stekle. Po toliko letih dela na izpostavljenih mestih si človek nabere veliko izkušenj, ki ga z vsakim dnem bogatijo, če v to vloži določen napor. Ni vedno lahko, vendar je premagovanje kriznih situacij vedno odvisno od trdnosti skupine sodelavcev, ki so zadolžene za posamezno delo, nikoli od enega samega posameznika. Izredno lepo je delati tudi najzahtevnejša in odgovorna dela v vzdušju razumevanja in tovarištva, zato sem se kot organizator in vodja dela vedno trudil, da bi na tak način reševali probleme in hitro in ostro reagirali proti vsemu, kar je dišalo po izigravanju, blefiranju, nedelavnosti in tako naprej. Zavedam se, da zaradi takih potez nisem povsod priljubljen, toda zame še vedno velja edina vršina, v katero verjamem — to je delo in poštenost.

Kako bodo te izkušnje vplivale na tvoje delo v prihodnjem mandatu?

Glede na to, da v tehničnem sektorju pripravljamo strokovne podlage skupno z ostalimi deli DSSS predvsem s komercialnim sektorjem, o najvitalnejših odločitvah, ki jih sprejemajo samoupravni organi — to so sortimentske in investicijske odločitve, bomo morali sodelovanje na tej relaciji intenzivirati. Obenem je veliko nerešenih problemov pri reševanju tekoče proizvodne problematike, ki se ne odvija vedno tako, da bi bili kupci z nami zadovoljni.

Še bolj kot doslej se bom zavzemal, da bo naše delo teklo na osnovi skupnih odločitev na nivoju DO, za katerimi bomo trdno stali, sicer učinkovitost ne bo ustrezna.

Izvajanje nekaterih nalog, ki se tičejo pomembnih področij, še vedno ni natančno definirano kdo kaj, prav tako pogosto ne spoštujemo že postavljenih in dogovorjenih pristojnosti. Z odprtimi razgovori, tudi na račun osebne prizadetosti ali užaljenosti kakšnega posameznika, bomo tudi te zadeve lahko presegli.

Veliko bi lahko še našteval. Kot najpomembnejše pa naj navedem naslednjo izkušnjo. Strokovna usposobljenost je naše osnovno orožje in sredstvo za delo. Če bomo v prihodnje ob odločitvah upoštevali ob racionalni presoji strokovne argumente in strokovne podlage ter se ob vsakem problemu zavzemali za celovit pristop pri reševanju, obenem pa tudi s stalnim izobraževanjem poostrihli kaj, da strokovnost ne bo opešala, rezultati gotovo ne bodo izostali.

Smo pred izdelavo sprednje-ročnega in dolgoročnega plana. Tehnični sektor je kreator razvoja. Kakšna je vizija Verige čez pet oziroma 15 let?

Priznati moram, da se v Verigi dosti in intenzivno ukvarjamo z dolgoročnimi perspektivami, kar je bilo zapaženo tudi zunaj. Celovitost pri reševanju problemov je prisotna, kar potrjuje pogled nazaj. Trdimo lahko, da sledimo pri nadaljnjemu razvoju že nekaj let zastavljenemu konceptu brez bistvenih odstopanj, kar pomeni ob vseh stresih, ki pretresajo svetovno in naše gospodarstvo, določeno sigurnost in trdnost programske zasnove. Najpomembnejše se mi zdi dejstvo, da tako kot nekatere DO tudi v SOZD nismo v nikakršni dilemi ali stiski o nadaljnji programski zasnovi. Sedaj v fazi priprave srednjeročnih in dolgoročnih planov bomo morali na teh vprašanjih še veliko in temeljito delati, saj ne želimo, da bi dolgoročna projekcija bazirala izključno na sedanjih proizvodnih skupinah, zato trdno poudarjamo naše mesto samo v kvalitetnem in tehnološko najzahtevnejšem verigarskem programu s spremljajočo dejavnostjo (odkrovi, toplotna obdelava, površinska obdelava) ter v močnem intenziviranju proizvodnje, ki bazira na pnevmatiki, kateri pa moramo dodati strojogradnjo, saj so vsi dosežki unikati naprav dokazali naš talent in sposobnost tudi za to področje.

Resno me skrbi, da sedanja organiziranost kakšnega ekstremno hitrega razvoja ne omogoča, zato bomo morali z vso resnostjo proučiti in izpeljati tudi organizacijske spremembe, saj bi bilo škoda, če bi priložnosti, ki se nam ponujajo, zamujali zaradi banalnosti.

Ko je kolegij ocenjeval tvoje delo v preteklem mandatu, je padlo več pripomb čez tehnični sektor. Kako se boš spopadel s težavami in pomanjkljivostmi v svojem sektorju?

Zelo odobravam metodo dela kolegija, da v rednih časovnih presledkih kritično obravnava delo posameznika ali skupine. V zvezi z mojim delom in delom sektorja so bila izpostavljena predvsem vprašanja, ki se nanašajo na sedanjo organiziranost v tehničnem sektorju in učinkovitost dela v tehničnem sektorju. Pripombe sem z vso resnostjo sprejel in si že izdelujem koncept postopnega reše-

vanja, s tem da bo končni rezultat odvisen tudi od naših sodelavcev v ostalih sektorjih v DSSS in v tozdi, saj smo mi sicer pomemben, vendar le vmesni člen na relaciji odnosov kupec—komerciala—tehnika—proizvodnja.

Marsikdaj je med ljudmi čuti omalovažujoč odnos do kolegija in njegovih sklepov. Kako ti ocenjuješ delo kolegija?

Vedno sem si prizadeval za to, da naj bo vsaka naša akcija plod zavestne odločitve, odločitev pa naj bo sprejeta z dogovorom, ki naj bo sklenjen ob možnosti enakopravnega dialoga sodelujočih. To seveda velja, kadar gre za vprašanja vsebinske ne pa rutinske narave.

Zaradi tega se mi zdi delo kolegija, ki ga jemljem kot posvetovalni organ direktorja, ki je prvi odgovoren za uresničevanje samoupravnega dogovorjene politike DO, kot zelo pomembno.

Ugotoviti moram, da je vsebina in delo takega organa odvisna predvsem od sodelujočih, njihove pripravljenosti za sodelovanje in predvsem od njihove pripravljenosti za izvajanje dogovorjenega in da je delo toliko bolj kvalitetno kolikor bolj kvalitetna je borba argumentov ob razpravah. Trdim, da ima kolegij tolikšen ugled, kolikor smo se njegovi člani potrudili pri njegovem izgrajevanju. Ker govorim o omalovažujočem ugledu kolegija, si ne morem misliti drugega kot to, da so se posamezni člani kolegija v tem smislu z neodgovornimi izjavami potrudili in hitro pripomogli k etiki, ki ni v ponos.

Mi v Verigi še vedno premalo naredimo na tem, da bi v medsebojnem komuniciranju ohranili dostojanstvo in kdaj tudi kaj dobrega povedali o svojem sodelavcu.

Osebnostno mislim, da bi se splačalo razmišljati tudi o novih organizacijskih oblikah, ko gre za posvetovalna telesa direktorja, sem pa mnenja, da tako telo direktor pri svojem delu nujno rabi.

Kakšni so tvoji osebni načrti za prihodnje?

Sem človek, ki zelo težko govori o sebi, sploh pa sem mnenja, da moji osebni načrti ob velikih nalogah, ki jih imamo v DO in kot aktivni družbenopolitični delavci izven nje, niso omembe vredni.

Za vdgovore se najlepše zahvaljujemo.

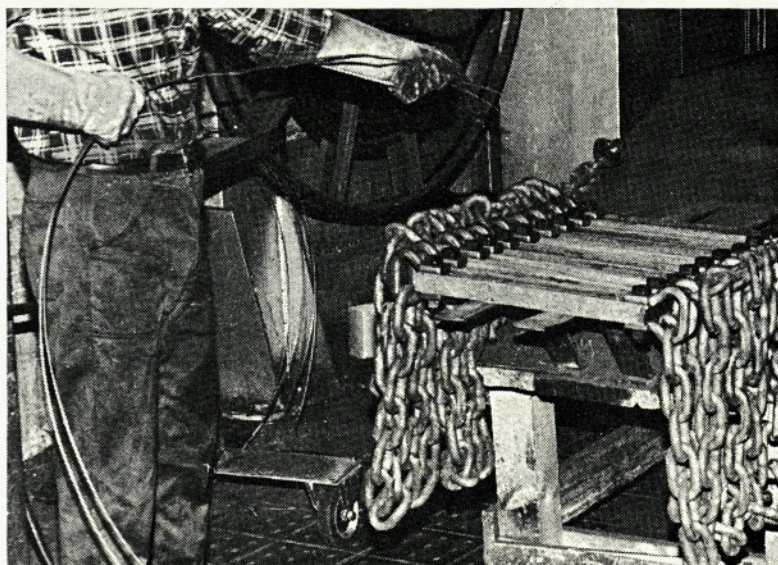
Koristni predlogi — da ali ne?

Povod za to pisanje mi je dala seja delavskega sveta Verigarne, na kateri smo obravnavali pritožbe skupine predlagateljev inovacij iz komercialnega sektorja zoper odločitev komisije za delovna razmerja, ki je odločala po predhodnem predlogu strokovne komisije za inovacije. Bistvo tega spora je bilo vprašanje ali nek predlog spada med inovacije, če ni tehnične narave. Menim, da je stvar potrebna širšega pojasnila, ker ima večje razsežnosti kot spor sam po sebi. Pri tem pojasnjevanju me ne zanimajo prvenstveno zasebne pobude in odnosi med akterji spora, jemati pa ga je potrebno tudi z rezervo, ker ni dano v imenu nekega samoupravnega organa ali politične organizacije.

V grobem se odpirajo tri vprašanja: pravna razjasnitev zadeve, odkrivanje stanja stvari in možni izhodi.

Pravna razjasnitev je relativno preprosta ter jo vsebuje že odločba delavskega sveta. Pri tolmačenju zakona o izumih, tehničnih izboljšavah in znakih razlikovanja ter našega pravilnika o teh stvareh je očitno prišlo do nesporazumov. S tem sem delno povezan tudi sam, ker nisem že v prvi fazi dal izčrpnega odgovora, vendar je tudi res, da mi zadeva ni bila kompleksno predstavljena. Določeno nejasnost je povzročil zakon, noveliran pred nekaj leti, ki ne vsebuje več določb o koristnih predlogih, zaradi česar je v strokovni komisiji verjetno prišlo do prepričanja, da niso več predmet obravnavanja in nagrajevanja. Zlasti naj bi to veljalo za predloge izven tehničnega področja, kajti večina inovacij ali racionalizacij se da uvrstiti pod nek pojem iz zakona: izum, tehnična izboljšava, slika, risba, znaki itd. Nastal je torej vtis, da naši pravilniki, ki so starejši od zakona (Inf. 6/80), niso z njim več v skladu. To naj bi veljalo predvsem za koristne predloge, opredeljene v 4. členu pravilnika, ki niso tehničnega značaja, zaradi česar naj bi bila del pravilnika protizakonit. Prav tako stališče je, kakor kaže, vodilo komisijo, da je iz formalnih razlogov zavrnila predlog iz komercialne.

Iz smislov zakona in pravilnikov pa se lahko dokaj jasno zaključijo, da je tovrstno stališče zmotno. Zakon je namenjen varovanju izumov, vzorcev, modelov, blagovnih in storitvenih znamk ter označb porekla proizvodov. Tehnična izboljšava se zakonsko niti ne varuje, pač pa varstvo prepušča samoupravnim splošnim aktom. Pravilniki na drugi strani pa se ukvarjajo s spodbujanjem in nagrajevanjem inovacijske dejavnosti, inovacijske v širšem smislu pojma. Razširitev inovacij pa predstavljajo ravno koristni predlogi vseh vrst. Koristni predlogi morajo seveda izpolnjevati tudi določene pogoje, analogne pogoje za presojo izumov in tehničnih izboljšav.

Lasulja

Ločnica je torej očitna in pomeni, da se zakon o izumih in pravilniki ne izključujejo. Rekli bi lahko celo to, da pravilnikom manjkajo določbe o razreševanju in nagrajevanju koristnih predlogov, kajti poglavje »Faktorji ustvaritvene sposobnosti« so izrazito tehnični kriteriji. Z njim si je pri razreševanju netehničnih predlogov resnično težko pomagati, zato je strokovno komisijo glede tega res mogoče razumeti. To dejstvo pa seveda ne dovoljuje tistim, ki o tem odločajo, da se od zadeve distancirajo.

Pri teh ugotovitvah glede pravilnika ne želim govoriti, da bi šlo za ne vem kakšne napake, saj sem pri sestavljanju navsezadnje tudi sam nanj pristal, vendar je očitno, da ga bo treba izpopolniti, zlasti zaradi popolnejše izpeljave 130. člena zakona o združenem delu. Eventualna sprememba s tem, da bi izločili koristne predloge, bi bila po mojem mnenju nesporno škodljiva. Že tako ali tako lahko ugotovljamo, da smo z različnimi socialnimi, tehničnimi in drugimi pristopi, ki se imenujejo delovna dolžnost, izločili večji del tistega, kar je nadpovprečnega. Storitno je potrebno torej ravno nasprotno: koristne predloge tehnične in netehnične narave uveljaviti in jih v končni fazi nagrajevati. Tu se sicer dotaknemo že področja delitve osebnih dohodkov, kajti marsikaj iz kroga koristnih predlogov spada ali pa bo spadalo najbrž le pod kvalitetnejše, torej nadpovprečno delo. Pri osebnih dohodkih pa na žalost moramo ugotoviti, da nešteto stvari onemogoča boljše nagrajevanje boljšega delav-

ca ali boljšo skupino od slabše. Kljub vsemogočim težavam bi bila absurdna ugotovitev, da prizadevanje v smeri boljšega plačevanja kvalitetnejšega dela nima smisla.

Prav zaradi določene nemoci oz. nestimulativnosti področja osebnih dohodkov bi bilo morda smotno, da se organizirano lotimo uveljavljanja koristnih predlogov v okviru inovacij. Seveda ne poenostavljeno in vseprek, pač pa pod strožjimi pogoji, ki tudi sicer veljajo za druge oblike inovacij. Premik je potreben tudi v sferi odločanja, ki je tu zelo občutljivo in po mojem mnenju najpomembnejše vprašanje pozicij in motivov, ki morajo biti predvsem kompleksni in »podjetniško« naravnani. Poenostavljeno rečeno, tisti, ki odloča ali odločajo, morajo misliti kot dober gospodar. Pod takimi pogoji je presojanje koristnosti in nekoristnosti nekega predloga ali nasploh vrednosti inovacije relativno preprosto. Menim, da Veriga ni brez takih ljudi.

Poleg strokovnih razhajanj je mogoče slutiti, da je v ozadju cel kup iracionalnosti. Zaprto posameznih področij, v našem primeru je to tehnično področje, ki od zunaj gledano deluje tudi kot apriori najpomembnejše, je milo rečeno škodljivo. Poslovanje podjetja kot je naše je zanesljivo tako kompleksno, da je vsakršno prej omenjeno razmišljanje v bistvu nesmiselno. Ne nameram podrobneje razčlenjevati tega vprašanja, bilo bi pa žalostno, če je v ozadju spora, ki ga je obravnaval delavski svet Verigarne, katera od teh iracionalnosti.

M. Janša

Osamljena

POSEBNO OBVESTILO

Obveščamo vse delavce, ki želijo več kot 6 dni neplačanega dopusta in niso pripravljeni plačati prispevkov v skladu s sklepi delavskega sveta, da se obrnejo na disciplinsko komisijo. Ta odobri tudi po poldrugi mesec neplačanega dopusta brez plačila prispevkov. Prednost je tudi v tem, da najprej vzameš dopust in se šele kasneje ubadaš s formalnostmi. Pri tem je zaželeno, da si alkoholik, saj ima disciplinska komisija dodatni argument za odobritev dopusta. Interesenti, hk — lepo se imejte, hk!

Veriga 2000 in kadri

Začenja se delo na dolgoročnem planu Verige do leta 2000. V okvir tega plana spada tudi področje kadrov, ki je eno od determinant razvoja. Seveda pa je kadrovska politika vpeta v danosti okolja, s temi pa je potrebno tudi računati.

Prav danosti kadrovske ponudbe v naši občini zahtevajo eno temeljnih, vnaprejšnjih odločitev:

— ali Veriga ostane relativno tako velika kot do sedaj,

— ali se njena relativna velikost spreminja.

Če ostane Veriga relativno enaka kot v tem obdobju, potem moramo računati, da bo leta 2000 Veriga štela okoli 1650

Starostna struktura občine Radovljica ob popisu 1981

Starost	Število moških	Število žensk	vsi prebivalci
0—6 let	1.772	1.408	3.180
7—15 let	2.112	2.097	4.209
16—19 let	919	896	1.815
20—25 let	1.422	1.452	2.874
26—35 let	2.469	2.450	4.919
36—50 let	3.281	3.205	6.486
51—55 let ženske		1.049	
51—60 let moški	1.507		
nad 55 let ženske		4.155	
nad 60 let moški	1.843		

Tabela kaže, da se rodi pomembno več dečkov kot deklic, vendar je umrljivost v kasnejših obdobjih pri moških večja. Prav tako vidimo, da bo do leta 2000 upokojenih približno 5000 sedaj zaposlenih prebivalcev, približno 6000 pa se jih bo v tem času zaposlilo. Pri tem je računano le kader radovljiske občine.

Za Verigo je pomembna tudi starostna struktura zaposlenih. Ta je v odvisnosti od strokovnosti naslednja:

Starost	Strokovnost					
	PK	KV	SS	Višja	Visoka	Skupaj
do 22 let	73	64	6	—	—	143
23 — 30 let	138	104	44	13	11	310
31 — 40 let	192	137	70	13	16	428
41 — 50 let	186	99	58	5	6	354
nad 50 let	73	49	12	7	4	145

Iz podatkov lahko zaključimo, da se bo do leta 2000 upokojilo (samo starostno) 400 — 450 zaposlenih. Če pogledamo po poklicih je to 45 obdelovalcev, 60 ključavničarjev, 50 strojnih tehnikov in delovodij, 20 administrativnih in ekonomskih tehnikov, medtem ko so ostali profili redkejši.

Možna ponudba kadra iz prve tabele in potrebe za nadomeščanje upokojenih omogočajo približno 200 delavcev za dodatno zaposlovanje, ki pa je odvisno tudi od ukrepov na področju stanovanjske, štipendijske in politike nagrajevanja.

Ob tem moramo upoštevati, da je povprečna starost zaposlenih v Verigi 36 let in 4 mesece in da smo razmeroma star kolektiv v primerjavi z ostalimi v občini, kar pomeni tudi intenzivnejše upokojevanje kot drugje.

Zanimivo je, da je kvalifikacijska struktura v Verigi sedaj še slabša kot povprečna v občini, vendar smo jo v zadnjih petih letih izboljšali za 4,5 odst., v občini pa se je v 11 letih izboljšala komaj za 2,4 odst.

Opisanemu bi lahko rekli kadrovsko-demografski pogoji, ki v veliki meri določajo kadrovske plan do leta 2000.

Osnovni obrisi plana, ki na povedanem temeljijo bi bili naslednji:

1. Štipendiranje:

— letno podeljevanje 50 štipendij za srednje usmerjeno izobraževanje s proporcem 15 — 20 — 15 glede na stopnje usmerjenega izobraževanja (15 skrajšani program, 20 — triletni program, 15 — štiri letni program).

— letno 4 — 5 štipendij na strojni fakulteti za obe stopnji. Štipendisti za fakulteto se rekrutirajo iz absolventov strojništva na srednji stopnji.

— v 2 — 3 letnih razmakih dve štipendiji na ekonomski, družboslovni ali admini-

strativni šoli, od koder se rekrutira tudi 4 — 5 ekonomistov, ki jih bomo zaposlili do leta 2000.

2. Zaposlovanje:

Nadaljevati bo potrebno z začetno prakso, da je selekcijsko sito za vse štipendiste praksa v proizvodnji, tako da samo spričevalo še ne bo zagotavljalo delovnega mesta. V ta namen se pripravlja tudi sprememba sistematizacije, da za tako prakso, ki je v močnih ekonomijah že uveljavljena, ne bo formalnih ovir.

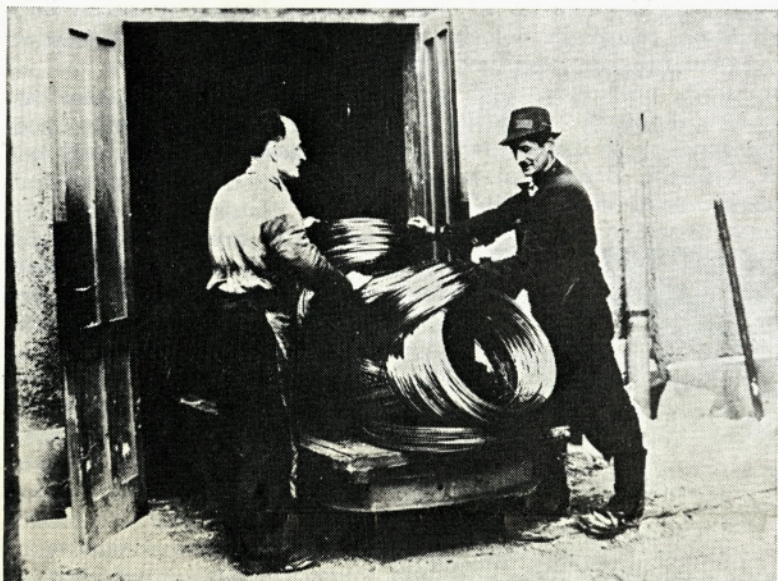
Ob tem še vedno ostaja odprto vprašanje redne fluktuacije, ki letno znaša okoli 10 odst., oziroma 140 — 150 delavcev. To bomo še vedno morali pokriti spontano (s ceste),

s tem da pri tem špekuliramo, da je približno enako intenzivna fluktuacija tudi v ostalih tovarnah v občini.

3. Močan instrument kadrovske politike je tudi stanovanjska izgradnja, ki je delno pogojena s strukturo naših delavcev. Verjetno bo treba razmerje med družbeno in zasebno gradnjo še nekoliko intenzivirati v smeri zasebne, saj plan temelji le na prilivih iz domače občine.

V pričujočem sestavku so ocenjena le nekatera izhodišča in podatki, ki ta izhodišča utemeljujejo. Do natančnega plana pa je potrebno opraviti še precej dela, da le-ta ne bo le zbirka števil.

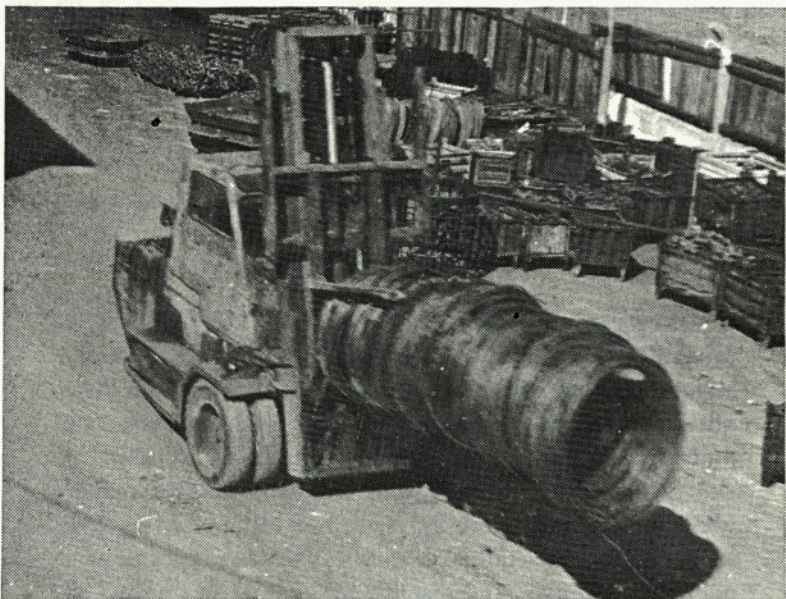
F. C.

Nekoč...

delavcev. Takšna je bila tudi ena izmed startnih odločitev pri izdelavi dolgoročnega plana. Seveda smo ob tem vezani še na vrsto ostalih demografskih podatkov, ki v precejšnji meri določajo kadrovske politike. Nekateri teh podatkov bodo zanimivi tudi za bralce Verige, zato jih v nadaljnjem tekstu navajam.

Osnovna demografska danost je starostna struktura prebivalstva občine. Tako strukturo ilustrira spodnja tabela, ki je seveda prirejena potrebam plana, zato starostni razredi niso enaki.

in danes

Aktivnost komunistov po 13. seji CK ZKS

Živimo v zapletenih razmerah, ki jih spremljajo precejšnje težave v gospodarstvu in ekonomiki in zaradi nezadržne inflacije precejšen porast življenjskih stroškov, ki so razlog padcu življenjskega standarda v primerjavi s preteklimi obdobji. Razumljivo je, da taka situacija v družbi izzove aktivnosti, ki so usmerjene v reševanje nastale problematike ob opredeljeni dolgoročni viziji, kako trajno iz obstoječih zagat. Lahko trdimo, da imamo postavljene dolgoročne osnove ozdravitve s sprejetim programom stabilizacije, prav tako pa velja tudi ugotovitev, da so doseženi premiki pri realizaciji nalog sicer zaznavni, nikakor pa ne zadostni, da bi lahko optimistično pričakovali hitro sanacijo stanja. Znova se je potrdilo, da bo, če želimo uspeti, sanacija obstoječega stanja dolgotrajen proces intenzivnega, predvsem strokovnega, zavestnega in strpnega dela in obnašanja.

Spričo takega stanja je bila tudi v poletnih mesecih opažena velika politična aktivnost, kar sicer za ta letni čas ni običajno tako v socialistični zvezi, sindikatih in zvezi komunistov. Obravnave so spremljale dokaj kritične ocene, večina pa se je nanašala na premajhno učinkovitost pri realizaciji dogovorjenega.

V Zvezi komunistov je CK ZK Slovenije že v preteklosti začel z novo metodo dela, ki je bolj odprto do osnovnih organizacij ZK in s tem neposredno do članov ZK. Taka praksa je naletela na ugoden odmev in tako se z javno razpravo gradiv za sejo CK prvič poslužuje tudi CK ZK Jugoslavije s svojo 13. sejo ob vprašanju »Uresničevanja vodilne vloge ZKJ«. Gre za obravnavo zahtevnih vprašanj, ki so tesno povezana s situaci-

jo v naši družbi, ko se tudi v zvezi komunistov srečujemo z nekaterimi negativnimi pojavi — oportunistom, nedelavnostjo, sektašenjem in še bi lahko naštevali. Zvezi komunistov pripada nesporna zgodovinska vloga, ki jo je odigrala kot avantgarda delavskega razreda v predvojnem, vojnem in povojnem obdobju. Zaradi resnih razprav, ki so v zadnjem času pokazale na našo neučinkovitost, pomeni 13. seja CK ZKJ z organizirano obravnavo gradiv in pozivom na akcijo, izziv za bolj angažirano politično delo slehernega komunista v svojem okolju, v katerem se ponovno izpostavlja osebni lik in zgled člana ZK.

Akcija se začne preko predsedstva ZK in občinskega komiteja ZK tudi v naši občini. Akcija se bo nadaljevala ob sprejetem programu dela tudi v OO ZK naše DO. OOZK bodo kot pripravo za nadaljnjo akcijo in ukrepe na svojih sestankih obravnavale predvsem vprašanja, ki se nanašajo na uresničevanje lastnega programa dela komunistov v OOZK, vprašanja organiziranosti in delovanja in uresničevanja stabilizacijskih nalog. Izpostavili bomo tudi aktivno delo slehernega člana OOZK in ocenili ugled, ki ga ima OOZK v svoji sredini. Sklenili smo tudi, da postanejo sestanki OOZK odprti tudi za nekomuniste, ki bi s svojim znanjem in zgledom lahko pomembno prispevali k boljšemu delu.

Ocenjujemo, da bomo na tak organiziran način dali komunisti večji delež k stabilizacijskim prizadevanjem v DO in izven, ki se bo ob zavestnem odzivu slehernega posameznika rezultiral v boljšem delu nas vseh kot celote.

G. Melink

O delovnem zadovoljstvu

Živahen utrip dogodkov v Savi in v naši širši družbeni skupnosti pogojuje tudi socialno-psihološko klimo celotne delovne organizacije. Tako na individualnem kot na družbenem planu moramo subjektivnim dogajanjem posvetiti enako pozornost kot objektivnim. Tega se v Savi dobro zavedamo in zato delovno zadovoljstvo sistematično spremljamo že več let. Tokrat smo med delavce Save razdelili 591 anketnih listov, vrnjenih pa smo dobili 357, v končni obdelavi pa smo upoštevali mnenja 299 delavcev. Radi bi opozorili, da ti rezultati osvetljujejo klimo po 15. maju, torej obdobju po zaključku večjih akcij prerazporejanja, selektivnega nagrajevanja nekaterih sodelavcev in splošnega dviga osebnega dohodka.

Rezultati kažejo, da se trend upadanja zadovoljstva z delovno situacijo v Savi v zadnjem obdobju še nadaljuje. Globalni upad delovnega zado-

voljstva sicer ni velik, pregled posameznih aspektov pa nam pokaže, da gre predvsem na račun upada zadovoljstva z osebnim dohodkom in z možnostmi napredovanja. Zadovoljstvo z osebnim dohodkom je upadlo zlasti v strokovnih enotah, v proizvodnih pa je bilo precej pod povprečjem že lanske leto in se tokrat bistveno ni spremenilo. Zadovoljstvo z možnostmi napredovanja je upadlo v proizvodnih enotah, v strokovnih enotah pa ostaja na enakem (nizkem) nivoju. Obeležje dogajanjem pred kolektivnim dopustom so dajala torej predvsem prizadevanja za statusni položaj delavca. Upad zadovoljstva z osebnim dohodkom v strokovnih službah spremlja tudi poslabšanje medsebojnih odnosov (nižje zadovoljstvo z neposrednim nadrejenim in s sodelavci), čeprav ti še vedno ostajajo na povprečnem nivoju. Medsebojni odnosi se v proizvodnji niso veliko spremenili. Zadovoljst-

vo z delom, ki ga delavci opravljajo ostaja na enaki ravni kot preteklo leto. Še vedno je bistveno višje v strokovnih enotah kot v proizvodnji, kar je glede na naravo dela razumljivo. Iz vzdrževalnih enot smo dobili malo veljavno izpolnjenih anket, rezultati pa v primerjavi z lanskim letom kažejo na rahel globalni upad, ki gre zlasti na račun nizkega zadovoljstva z možnostmi napredovanja.

Pri obravnavanju rezultatov v posameznih tozdih, delovnih enotah in sektorjih, se zaradi manjšega števila veljavno izpolnjenih anket srečujemo s problemi manjše zanesljivosti anketnih rezultatov. Kljub temu pa še lahko zaključimo, da delovno zadovoljstvo zlasti upada v proizvodnji Tovarne avtopnevmatike, nizko je tudi v strokovnih službah omenjenega tozda; nadalje rezultati kažejo na upad zadovoljstva v Gumeno tehničnih izdelkih, nizko stopnjo zadovoljstva pa smo ugotovili tudi pri delavcih v proizvodnji Gumarne, kjer smo anketo izvedli prvič. V ostalih proizvodnih tozdih je stanje ugodnejše in se je ponekod celo izboljšalo, na primer v Velepnevmatiki in Umetnem usnju, vseskozi pa je stanje ugodno v Tehničnih in kemičnih izdelkih. Kljub temu, da je delovno zadovoljstvo rahlo upadlo tudi v strokovnih sektorjih, pa se nekateri sektorji pomembno odmakajo od povprečja, pa še to le na posameznih aspektih. V nekaterih sektorjih so strokovni delavci nadpovprečno zadovoljni z delom, ki ga opravljajo (Razvojno tehnološki inštitut, Sektor za organizacijo in informacijske sisteme), drugod s sodelavci (Sektor za organizacijo proizvodnje), v več sektorjih pa je zelo nizko zadovoljstvo z možnostmi napredovanja (Sektor plana, analiz in računovodstva, Kadroviški sektor, Sektor za zavarovanje delovne organizacije, Sektor za organizacijo in informacijske sisteme) in z osebnim dohodkom (Sektor za kakovost in zanesljivost, Sektor plana, analiz in računovodstva). Iz delovne organizacije Sava Commerce je bilo vrnjenih le devet anketnih listov, rezultati pa kažejo nekoliko nižjo stopnjo zadovoljstva z delom, ki ga delavci opravljajo.

Rezultati omenjene analize so zanimivi predvsem zato, ker kažejo na nekatere trajne zakonitosti v gibanju delovnega zadovoljstva v Savi zaradi široke akcije v zvezi z nagrajevanjem in osebnimi dohodki, ki je bila zaključena tik pred tem. Tako rezultati poleg stalnih trendov odražajo tudi prve reakcije delavcev Save na novo nastalo situacijo. Realnejšo sliko bomo dobili, ko bodo te in podobne spremembe prisotne v zavesti delavcev dalj časa. V tem trenutku, pa je naša dolžnost, da v vseh sredinah odkrito spregovorimo o dejavnostih, ki vplivajo na naše delovno zadovoljstvo in da skušamo stanje izboljšati.

Vid Pogačnik
Iz glasila SAVA Kranj

Zijala

Iz delegatskih klopi

Delegatom, izvoljenim v tem mandatnem obdobju, teče že tretje leto. V tem času nam je nekaterim uspelo priti, nekaterim pa tudi ne, do nekaterih ugotovitev in spoznanj. Glede na pomen in vlogo delegatskega sistema v naši družbi mislim, da je pravilno, da z nekaterimi stvarmi seznanim našo delegatsko »bazo«, če je seveda za to zainteresirana. Praviloma bi morala biti, saj izvolitev delegata ne pomeni samo prenos dela na izvoljenca, temveč bi to moralo biti izraz zaupanja, da bomo vestno opravljali zadane naloge. Za to pa je potreben čut odgovornosti tudi na tem področju, ki pa je, kot izgleda, pri marsikomu še nekoliko zakrnel.

Najprej nekaj osnovnih stvari okrog delegacij za zbor združenega dela, saj sem osebno prepričan, da marsikdo teh stvari v praksi nima razčiščenih. Zbor združenega dela je eden izmed treh zborov občinske skupščine, je po obsegu največji in s tem tudi po vplivu na zadeve, za katere je pristojen. Veriga zaseda 4 delegatske sedeže, glede na velikost ima DSSS svoj sedež, posamezni tozdi pa tvorijo konference delegacij, in sicer Vijakarna in Verigarna, Sidrne verige in Kovačnica ter Orodjarna, Vzdrževanja in TIO. Da mnenja vskladimo, vse štiri delegacije oz. konference delegacij na nivoju tvorimo konferenco delegacij in torej enotno nastopamo v ZZZD. Ob volitvah v delegacije je bilo v vsakem tozdu in DSSS imenovanih 9 delegatov, torej skupaj 72. Delegati v tozdih, ki tvorijo konference delegacij, so v tem primeru na boljšem. Več je delegatov, ki zasedajo en sedež, manjkrat naj bi posamezen delegat šel na sejo.

Teoretični izračun nam pokaže, da bi posamezni delegati konference delegacij Vijakarna in Verigarna ter Sidrnih verig in Kovačnice morali ob 12 sejah na leto v Radovljico na vsake osemnajst mesecev, Orodjarna, Vzdrževanje in TIO bi poslala posameznega delegata na vsake 27 mesecev. DSS pa na 9 mesecev. Prikazano drugače, bi posamezen delegat glede na to, v kateri konferenci se nahaja, v mandatnem obdobju moral obiskati sejo ZZZD v Radovljici v najslabšem primeru 4-krat, v najboljšem pa dva-krat.

Seveda je to teoretični izračun, saj nam praksa daje precej

drugačne rezultate. Redno mesečno iskanje »prostovoljcev« za ZZZD vzbuja videz, da so nekateri delegati (izjeme so vodje delegacij) že pozabili, da jim je bilo nekoč izkazano zaupanje sodelavcev in da poleg domačega vrtiljaka obstajajo še druge stvari, ki jim je ravno tako potrebno posvetiti pozornost. To je v interesu vseh, ne samo ožjega kroga, ki se vedno zbira in obravnava gradivo. Pri tem moram posebej izpostaviti Orodjarno in TIO, kajti tu bi lahko bila v povprečju najmanjša obremenitev delegatov, dejansko pa je obratno. Nekaj delegatov se je med tem časom že zamenjalo, nekateri pa so samo na spisku. Pokazalo se je tudi to, da je zlasti v teh dveh tozdih mogoče dobiti delegata samo v primeru, da bo med delovnim časom šel na sejo ZZZD, torej iz popoldanske izmene. Upam, da nisem preveč zahteven, če trdim, da bi vsak delegat sejo ZZZD lahko obiskal v prostem času, saj v najslabšem primeru pride na vrsto enkrat na leto. Osnovni problem pa je po mojem v pomanjkanju zavesti posameznikov, kar pa pomeni dodatno obremenitev ostalih. Ne zagovarjam preveč obsežnih in nepotrebnih obravnav, toda o stvareh, ki vplivajo na naše delovno in življenjsko okolje, ne smemo molčati. To velja zlasti takrat, ko nanje lahko vplivamo oziroma jih spreminimo.

Take stvari se nam dogajajo zato, ker smo preveč tolerantni do posameznikov, to pa povzroča negodovanje in popuščanje ostalih. Če bo šlo tako naprej, bomo na zadnje seje v mandatu hodili samo še vodje delegacij. Zato na koncu postavljam delegatom in našim vodilnim delavcem sledeča delegatska vprašanja: »Ali je res tako težko enkrat na leto obiskati sejo ZZZD v prostem času oziroma ali je res nemogoče prepričati ljudi, da je tudi to potrebno? Ali je interes posameznikov resnično tudi interes skupnosti? Zakaj dopuščamo še vnaprej takšno stanje kljub temu, da točno vemo, kdo dela in kdo ne? Zakaj ne uporabimo zamenjave delegatov zaradi nedela in to tudi javno povemo?«

Na vprašanje ne pričakujem odgovora, ker sem preveč toleranten. Upam pa, da bomo o teh stvareh vsaj pri sebi razmislili, saj je tudi to način ugotavljanja odgovornosti.

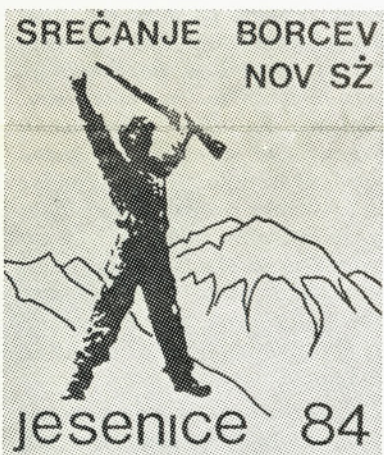
Janko Maček

Srečanje borcev NOV SŽ

Že dvajsetič so se zbrali borci in aktivisti NOV Slovenskih železnar, tokrat 1. septembra na Poljanah nad Jesenicami. Organizator srečanja je bila Železarna Jesenice. Izbira kraja je bila zelo primerna, saj so na Poljane hodili delavci že v času začetka delavskega gibanja. Tam so se zbirali ob prvem maju in sklicevali ilegalne sestanke. Preko Poljan so vodile partizanske poti, po vojni pa je jeseniški železar praznično proslavljal delovne zmage. Se danes pomenijo Poljane jeseniškemu železarju praznik.

Tudi vreme je bilo tisto soboto naklonjeno srečanju. Udeleženci so prihajali od vseh strani, z avtobusi, nekateri peš. Povabljeni so bili vsi borci, ki so še zaposleni v delovnih organizacijah, pa tudi nekateri že upokojeni borci. Udeležene so bile vse delovne organizacije SOZD Slovenske železarn. Srečanje je bilo prisrčno, saj so udeleženci večinoma že stari znanci. Že ob sprejemu je zaigrala pihalna godba jeseniških železarjev, kar je prispevalo k slovesnosti prireditve. V kulturnem programu je gledališče Toneta Čufarja predstavilo skupaj s pevskim zborom nekaj recitacij in pesmi iz narodnoosvobodilne borbe. Tov. Peter Žbontar, predsednik aktivov ZB v SOZD Slovenske železarn, je v govoru pozdravil vse udeležence proslave in častne goste, opisal pomen srečanja in k temu dodal še nekaj problemov sedanjega trenutka. Uspeh sedanje stabilizacije je odvisen od vseh nas skupaj, pa tudi od vsakega posameznika.

Med borci smo lahko opazili nekaj posameznikov, nosilcev priznanj. Ponosno so jih nosili na svojih prsih. Nekateri so prišli v vojni opremi, prav tako so

bili vsi zastavonoše v uniformah. Število zaposlenih borcev se iz leta v leto zmanjšuje, zdaj jih je v SOZD Slovenske železarn le še nekaj nad 150, vsi drugi so že upokojeni. Prav zato je bilo letos srečanje borcev v takšni obliki zadnjič. V prihodnje bo vsako leto proslava Dan Slovenskih železnar, kjer bodo zbrani poleg borcev in družbenopolitičnih delavcev tudi mladinci. Predstavile pa se bodo tudi kulturno umetniške skupine tiste delovne organizacije, ki bo organizator srečanja. Tako naj bi število srečanj skrčilo. Še vedno pa naj bi ostala športna in kulturna srečanja v obliki, kot jo poznamo. Dokončen predlog v obliki vseh teh manifestacij je še v razpravi.

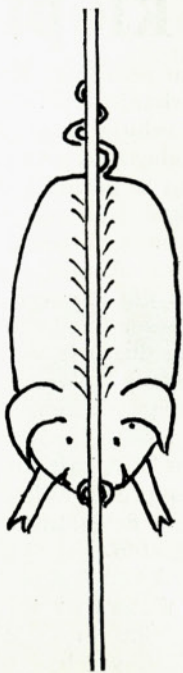
Po končani proslavi so udeleženci zadovoljni odhajali domov. Za njimi je bil lep dan. Zapustili so Poljane in gozdove nad njimi, kjer počiva več kot petdeset padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja. Spomeniki na Poljanah, na Obranci, na Zakopih, na Ravnah, na Jerebičevcu in v Radovni pa nemo pričajo o revolucionarnem obdobju naše bližnje preteklosti.

M. K.

Telefonski klic

»Halo, halo, je tam Veriga?«
»Da, tukaj Veriga — prosim.«

»Tukaj republiški pododbor sindikata za svinjske polovice. Pri telefonu Merjasec, kličem vas v zvezi z izredno akcijo našega pododbora za varstvo živali. Ali v Verigi potrebujete prašiče?«

»Najlepša hvala tovariš Merjasec, imamo že volov in oslov čez glavo, le kam bi s prašiči?«

»Slišite tovariš, resno govorim. V teku je akcija dve družini — en prašič, oziroma svinjska polovica v vsako družino. Veste, nas na sindikatu se vaša zaloga oslov in volov ne tiče. Sindikat mora poskrbeti le za osirotela hladna poltrupla puiškov. To je sedaj uradna linija. S kom pa govorim, če ni to skrivnost?«

»Sekretar pri aparatu.«

»Aha, torej tovariš sekretar, vi se ne strinjate z našo humano akcijo DVE DRUŽINI — EN PRAŠIČ, kaj?«

»Ne da bi se ne strinjal, toda danes prvič slišim zanjo.«

»Zanimivo, zanimivo! Danes prvič slišite zanjo. Človek, kje pa vendar živite? Saj, saj, za vas so pomembne povsem leve stvari, ne pa naše družbenopolitično dogovorjene in prever-

jene akcije. Tovariš sekretar, očitno niste dovolj budni in naravnani na aktualni politični trenutek. Popolnoma v ničemer me ne preseneča, da tarnate nad osli in voli v vaši firmi. Slabo, slabo spričevalo je to za vas. No, za kolikšno število prašičev se bova dogovorila?«

»Ali so polprašiči zastonj, tovariš Merjasec?«

»Človek, vi ste znoreli. Pa vendar veste, da je vsako življenje drago — tudi prašičje.«

»Oprostite, oprostite mojim zgrešenim stališčem, pa vendar, kakšna je cena?«

»Cena, tovariš sekretar, cena ni prav nič pomembna. Ali ne razumete, da gre za akcijo, akcijo humanizma v tem potrošništvu. Za humanizem pa denarja ni nikoli škoda. Boste pač dali pujske na kredit. Pa mi ja ne boste tvezili, da imate sklad skupne porabe že prazen, saj nisem po prežganki priplaval na svet.«

»Tovariš Merjasec v vsem se strinjam z vami, kajti tako humane akcije ne le da niso koristne, so tudi nujne. Zagotavljam vam, da polsvinjerija ne bo obšla naše tovarne.«

»Tako, tako, takšne kadre potrebujemo, le tako bodo naše akcije učinkovite, hitre in ob pravem času. Le še to tovariš sekretar, če boste zagotovili dovolj velik odkup, vam kakšno sveže polprase ne uide. Pa srečno!«

Telefonskemu pogovoru prisluškoval F.C.

IZ AVGUSTOVSKÉ ŠTEVILKE DELAVSKE ENOTNOSTI
V Verigi Lesce tudi ob poletni vročini delo ne zastane

Kovači so močni ljudje

Mnoge delovne organizacije v teh poletnih mesecih delajo z zmanjšano močjo ali pa imajo kolektivne dopuste. Med tistimi pa, ki delajo normalno, morda celo bolj kot sicer, je delovna organizacija Veriga Lesce. Obiskali smo njihove delavce in poklepetali o vsem mogočem: o uspehih tovarne, o plačah, o delovnih razmerah, o dopustih, pa o načrtih, ki jih bodo začeli uresničevati že jeseni.

Naša prva sogovornika sta bila Bojan Trseglav, tajnik družbenopolitičnih organizacij, in Martin Horvat, predsednik konference sindikata. »Rdečih števil v polletju nismo imeli, imamo pa, kot vsi, velike težave. Težko dobimo reprodukcijski material. Posebno šestice za verige ni moč dobiti na jugoslovanskem trgu. Uvažamo je iz Poljske, seveda v zameno za končne izdelke. S prodajo ni težav, še posebej, ko se je odprlo tržišče v Iranu, kamor jih izvozimo kar 15 tisoč ton. Predvsem pa so zadnje čase za nas še posebej zanimive rudarske verige, ki pomenijo neke vrste rešitev za izkoristek naših zmogljivosti,« nam je povedal Bojan Trseglav. »Ko že govorimo o periodičnem obračunu, moram povedati, da je bila razprava kar dobra in da so bili delavci, vsaj tisti, ki jih gospodarjenje zanima, dobro in izčrpno informirani.«

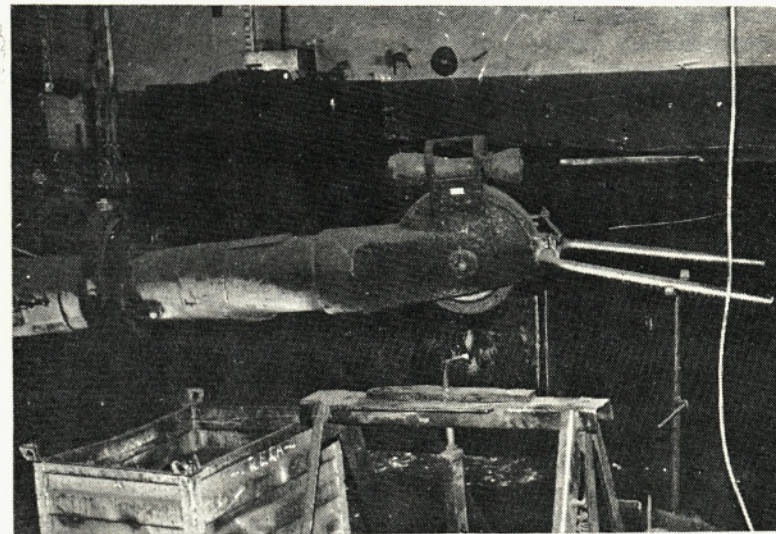
»Naši delavci se zavzemajo za boljšo organizacijo dela,« je dodal Martin Horvat. »Zadnje čase se pogovarjamo o reorganizaciji v naši delovni organizaciji. Iz treh tozdov, ki delajo verige, nameravamo ustanoviti enega. Bolj gospodarno in smotrno bi bilo tako. Tudi v skupnih službah imamo, vsaj tako misli večina, preveč ljudi. Od 1400 zaposlenih jih je v skupnih službah kar tristo. No, sicer pa smo naše tozde ustanavljali pod pritiskom od zunaj in ne najbolj gospodarno.«

Tudi o osebnih dohodkih smo govorili in povedala sta, da je povprečje v prvih šestih mesecih nekaj dinarjev manj kot 23.000 tisoč dinarjev. Novi pravilnik o nagrajevanju imajo že skoraj narejen, vendar čakajo na panožni sporazum.

Nekaj težav so imeli tudi pred meseci, ko so fantje v kovačnici prekinili delo. Že dalj časa so opozarjali nas labe delovne razmere in po prekinitvi dela so te zelo hitro izboljšali. Resda še vedno niso idealne, so pa bistveno boljše kot prej.

No, pa smo se morda ravno zaradi delovnih razmer napotili v kovačnico in se z nekaterimi delavci pogovarjali o težavnostnih razmerah in o osebnih dohodkih.

Hranislav Momčilović je kovač v Verigi že šest let. »Vročje je tu pri nas in tudi norma ni majhna. Če dobro pritisknem, jo izpolnim v šestih urah. Kar osemsto palic moram skovati v škopce. In če dobro delam, zaslužim 23 do 24 tisoč dinarjev.

Rogati peklenšček

Veliko je odvisno od različnosti izdelkov.«

Karel Osenič, Viktor Rozman in Anton Belak so pravkar skrivili zaključni del verige za ladijski žerjav. Kar dobro so se namučili s težkim žarečim kosom železa. Medtem ko se je v peči grel drug kos železa, so malo počivali.

»Čeprav smo vajeni težkega dela,« so pripovedovali, »se vseeno kar pošteno namučimo in spotimo. Posebno vroče je poleti. Pozimi pa je na eni strani vroče, na drugi strani po prepih in bolezni sa na dnevnem redu. Praktično vsi imamo revmatizem, pa težave z želodci in neredki tudi z jetri. Res imamo beneficiran delovni staž, vendar je še vedno precej kovačev, ki se invalidsko upokojijo. Tudi poškodbe so skorajda na dnevnem redu. Malo preslabo primeš velik vroč kos železa, pa ga že imaš na nogi in opekline so tu.«

Z zaslužkom seveda niso zadovoljni. Sicer pa kdo je v teh

časih in pri takšnih cenah. Kovač zasluži okrog tri stare milijone, podajalec in pomočnik pa od 23 do 26 tisoč dinarjev. In kot fantje pravijo, morajo pri tem denarju že kar premisliti, kako in kje ga bodo porabili, da na koncu meseca ne bo treba piti vode.

V kovačnici je tudi Dragica Simić, in sicer dela na »štancu« pedala za traktorje.

»Šestnajst let sem že v Verigi in če dobro delam, dobim 17 tisoč dinarjev mesečno. Zivim pa težko, ker sem samohranilka enega otroka. Imam garsonjero od Verige. Če odštejem vse stroške za stanovanje, vrtec itd., mi za hrano in obleko za dva ostane 4500 dinarjev. Doma se iz Bosne in vsemanjkrat si zadnje čase lahko privoščim stroške za vožnjo domov.«

Andrej Agnić

Bralci naj sami uganejo, kaj je res in kaj ni res. Pravilni odgovori bodo objavljeni v naslednji številki glasila.

Premalo se ukvarjate s športom

BREZ PEGED

Tihožitje

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

Sidrne verige:
Janez Justin,
Franc Ugrl

Vijakarna:
Aleksander Prešeren,
Helena Špendov,
Igor Čeh

Verigarna:
Marko Plemelj
Kovačnica:
Fehret Šupuković
TIO:
Anton Sudić

Verigarna:
Janez Zupan,
Lojzka Zavratnik

Vijakarna:
Ante Duvnjak,
Simona Eržen

TIO:
Matko Polajnar

Komercialni sektor:
Matjaž Koder

Splošni sektor:
Pavla Mulej

Poročili so se:

Andrej Anderle iz Sidrnih verig

Dorij Vuzem iz Kovačnice

Joša Samac iz Verigarne

Nedeljko Mičić in Zagorka Todorović iz Vijakarne

Janja Kranjc iz Verigarne in
Srečo Mlakar iz Vzdrževanja

Rodili so se:

Ireni Bratković iz Vijakarne hči
Barbara

Kadrovska služba

Prišli iz JLA:

TIO:
Peter Kolarič
Vzdrževanje:
Jože Poklukar

Prenehali z delom:

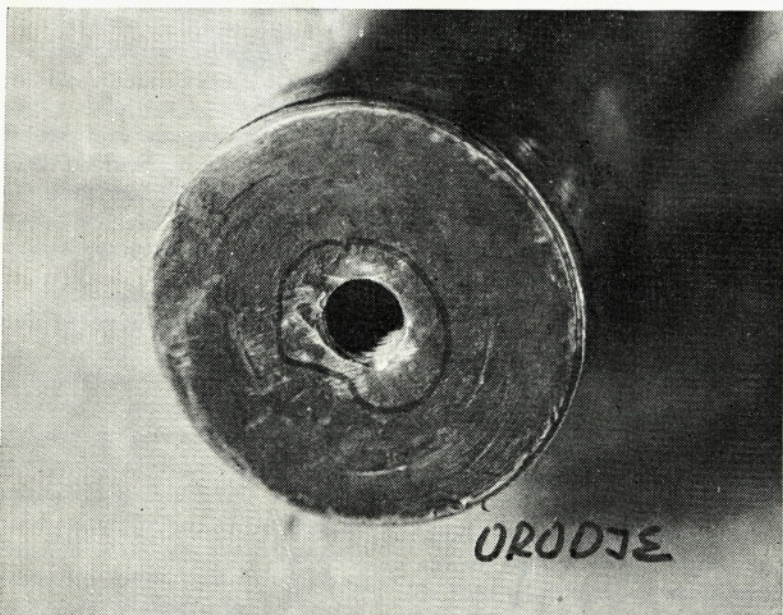
Orodjarna:
Jože Resman,
Bogdan Klevišar
Sidrne verige:
Franc Pauko,
Alojz Zgonc,
Zijad Behaderović

Primer, ki opozarja...

Nepazljivost delavca je bila kriva, da je prišlo 13. 7. 1984 ob 19. uri do nesreče. Pri montaži orodja v stroj, ki ga je moral pritrditi z vijakom, mu je ta padel z višine in mu resneje poškodoval prst na desni roki.

Raziskava nesreče je pokazala, da je do nesreče prišlo zaradi izrabljenega navoja na pritrdilnem vijaku in orodju. Preden je delavec pričel montirati orodje v stroj, bi se moral prepričati o izrabljenosti navoja na pritrdilnem vijaku in orodju s poiskusom.

Ko zaključujemo primer, naj vas še enkrat opozorimo:

VZEMITE SI ČAS ZA PREMISLEK vedno, preden se lotite dela in se tako izognete nesreče pri delu.

SVD

Srečno, Darinki Žigmund

V septembru se je upokojila Darinka Žigmund, knjigovodja osebnih dohodkov. Verjetno ni med nami nikogar, ki je ne bi poznal. Vrsto let je odpirala okence blagajne in izročala delavcem njihove osebne dohodke. Delo je opravljala skrbno, brez nepotrebne zadrege, kar je pač nujno za takšne vrste dela.

Izpolnila je polnih 35 let delovne dobe, od tega 32 let v Verigi. Rojena je bila v Slavon-skem Brodu v železničarski družini. Večkrat so se morali seliti, kar je bilo v tistih časih značilno za železničarske družine. Med vojno so živeli na Jesenicah, kjer so občutili strahote vojne. Še zlasti bombardiranje Jesenic v letu 1945 je zelo prizadelo družino Bešter. Po končani vojni se je Darinka izučila za trgovsko pomočnico in delala v Kmetijski zadrugi na Ovisi in Okrajnem magazinu v Radovljici. V tistih časih je bilo treba prijeto za vsako delo, kjer so bile pač potrebe. Tako je zamenjala trgovsko pomočnico z uslužbenko v Krajevnem ljudskem odboru v Podnartu.

V Verigo Lesce jo je pot pripeljala jeseni leta 1952. Ves čas je imela opravka z osebnimi dohodki, v tistem prvem obdobju s plačami. Od razpisovalke delovnih nalogov, obračunovalke in na koncu knjigovodje osebnih dohodkov — to so bila njena delovna mesta. Svoje delo je vestno opravljala, ni se bala sprememb pri svojem delu, ki so bile zelo pogoste, ne samo vsebinsko, pač pa tudi tehnično. Od ročnega knjiženja so prešli na strojno na Ascoti in v zadnjih letih na malem računalniku RIZ 20.

Za dolgoletno delo se ji iskreno zahvaljujemo.

V prihodnje ji želimo še veliko lepih in zdravih let v krogu svojih domačih. Že zdaj pa jo vabimo, da bi še prihajala med nas.

Sodelavci

Letos več nesreč

V osmih mesecih letošnjega leta so tozdi prijavili večje število nesreč pri delu, če jih primerjamo z enakim obdobjem lani. V tem obdobju se je letos zgodilo 83 nesreč pri delu, lani pa 53. Zaradi tega so se povečali tudi izgubljeni delovni dnevi.

Mnogo nesreč pri delu se je zgodilo zaradi naglosti, nepremišljenosti in nenačrtosti. Nekateri delavci v naših tozdi mislijo, da lahko varnostno navodilo ignorirajo, kadarkoli jim ni udobno, da bi se po njem ravnali. Morda pa skušajo dokazati, da se predpisi o varnosti njih ne tičejo, ker so pač tako dporni in živali. Vodstva tozdov bodo morala bolj dosledno ugotavljati tudi to, kako se ravnajo delavci na teh področjih, če se pogosto poškodujejo in zakaj, če so disciplinirani, zmožni za delo in dovolj poučeni za varno delo in podobno.

Predvsem pa bo potrebno posvečati še večjo skrb za varno ureditev na delovnih mestih, izboljšati organizacijo varnega dela in nadzorstva, skratka zagotovitev boljše varnosti.

SVD

Športna dejavnost v letu 1984

Če bi potegnili črto čez nekaj let nazaj, bi lahko ugotovili, da se s športno rekreativno dejavnostjo v Verigi ukvarja preko 20 odstotkov članov kolektiva. To bi lahko ocenili kot dobro. Zadnje tri sezone smo bili tudi prva športna velesila v občini.

V letošnjem letu je za nami že sedem športnih panog, ki jih organizira komisija pri občinskem sindikatu in ZTKO. V trenutni razvrstitvi delavci Verige zasedajo drugo mesto. Po par letih športne krize vodijo delavci Elana z 806,8 točke, verigarji smo jih zbrali 688. To pomeni, da imamo samo še teoretične možnosti, da v letu 1984 prehitimo Elanovce. Do sedaj so se zvrstile naslednje športne nanoge: smučarski teki, veleslalom, kegljanje borbenih partij, odbojka, streljanje, mali nogomet in plavanje. Za letos nam ostane še šah in kegljanje. V šahu imamo vse možnosti, da zasedemo prvo mesto, saj so naši šahisti prvaki delavskega prvenstva SRS. Pri kegljanju so naše možnosti dokaj izenačene z Elanovci, tako da je edina rešitev v čim večjem številu udeležencev, ki je tudi moto sindikalnih športnih iger.

Poleg teh tekmovanj pa imamo v Verigi organiziranih še nekaj svojih dejavnosti.

Redno je organizirana rekreacijska vadba v osnovni šoli F. S. Finžgar v jesenskih, zimskih in spomladanskih mesecih. Glede na možnosti posamezni-

kov naši trenerji in selektorji priporočajo večji obisk.

Od septembra do maja je možno kegljanje v domu upokojencev v Radovljici. Obveščamo vas, da se bo letos kegljanje za verigarje začelo 21. 9. 1984 od 16. do 18. ure, dve stezi, od 18. do 20. ure ena steza. Vabljeni!

V sezoni 1983/84 so se poleg aktivnih nogometašev zbrali še hokejisti. O njihovi aktivnosti in možnosti sodelovanja bomo poročali v naslednjih številkah glasila.

Vidno mesto v naši rekreativni dejavnosti pa imajo planinski pohodi, saj je za vsak tak pohod zanimanje večje kot so možnosti. Večina planinskih

pohodov je v okviru SOZD SZ, tako da se vsakokrat zbere 500 planincev in več. Pri pohodih je zanimivo to, da se jih udeležujejo delavci, ki se z ostalimi športnimi aktivnostmi ne ukvarjajo često. V Verigi organizira vsakoletni pohod na Stol Vijakarna, udeležijo pa se ga lahko vsi člani DO. Komisija za šport organizira vsako drugo leto pohod na Begunjsko, kjer je bilo lani zbranih okrog 400 planincev.

Lahko bi zaključili, da je športno rekreativna dejavnost v Verigi primerna, da pa bi bila lahko še bolj množična. Zato vse člane kolektiva vabimo, da se naših letošnjih aktivnosti udeležijo v čim večjem številu.

Komisija za šport

Zahvale

Ob nenadni izgubi dragega moža Antona Oberča iz Dobove se najlepše zahvaljujem IO OOSZS DSSS Verige za denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Žalujoča žena Marija

Ob smrti mojega očeta Franca Podgornika se najlepše zahvaljujem godbi na pihala za podarjeni venec, izrečena sožalja in za odigrane žalostinke.

Jože Podgornik

Ob smrti mojega očeta Draga Ribiča se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za denarno pomoč, izraze sožalja in spremstvo na zadnji poti.

Beno Ribič

P. J.	NAŠ TOZD	NRAVI	RICHARD (skrajšano)	ELIANOVE SMUCI	TEHNOLOG ZA VERIGARNO (Marjan)	ŠPANJJA	VZGOJNO VARSNEVI ZAVOD	ANTON IJEGOLIC	JEZERO V JV ATRIKI	ARAFAT	ERIK ČEBULJ	RELA NA KOLOŠKEM
NAŠ TOZD											FOSFOR	
ENKA						NAŠ TOZD NOJŽESOV BRAT					Ž. IME	
VODNA ŽIVAL				RUSKI AUTO GORA NA GORENJSKEM				VRHUNSKI ŠPORTNIK			ANTON KOŠIR MESTO POD DINARGO	
IVO ČUENIL			DARILO				KRAJ PRI LJUBLJANI	VERSKA LOČINA GORSKA PLANOTA NA GORENJSKEM				
GAJDO			NAŠ TOZD SOLSKE LAŽNI									GLINASTA PIŠČALKA
INE BIVŠEGA PAVISTALSKEGA PREDSEDNIKA KANA					BIBLIJSKA OSEBA OSLOV GLAS				MESTO V BAČKI	ILOVICA (pomagatelj)		
ER		ŽNLJEVSKA TEROCIJA				DEL ANTONIJEVA KU KLUX KLAN						
DUŠIK		STAR MOŽAL MORSKI SESALEC					PEŠEM HVALICA OSAMITEV				JOŽE AVSENIK	
GLAVNO MESTO GAVE					POKLIC V KOVAČICI NIELSEN						POKROVNA PIRSKA KACTA GOST NA OACETI	
	ENAKI CRKI UMETNOST			AKSA (dvojina) NIKEL Ž. GLAS				KRAJEVA SKUPNOST				OSEBNI ZAHTEK
ARABSKI ŽREBEC			NAJVIŠJA IGRALUA KARTA UNITED NATIONS			ANKA COLIAR VERNIK		BEKA V ANGLIJI NEKDE POPULAREN TENDIK				
POLMER		ZAHTEVA Z GROZENJO AMPER							Ž. IME	C CELA		
ROCK ANSAMBL CARLOS							MIAMI SESTRA					

Izrrehani reševalci krišanke iz prejšnje številke:

1. nagrada — Marija Rozman, Vijakarna
2. nagrada — Olga Veber, DSSS; Vera Mulej Vijakarna
3. nagrada — Franc Košir, Verigarna; Lovro Fister Verigarna

Los Angeles '84

Trdimo lahko, da je bilo ime tega ameriškega mesta v mesecu juliju največkrat spominjano. Že vrnem pa je bilo tudi jasno, zakaj.

Olimpijske igre, katerih osnovni namen je ohraniti in razvijati prijateljstvo med narodi, so tudi letos, tako kot pred štirimi leti v Moskvi, v tem smislu odpovedale. Krivca za to sta vsekakor obe svetovni velesili, ki se strogo držita načela, kdo bo koga, pa čeprav gre le za šport.

Američani so v obilici dolarjev res lahko pripravili prireditve, ki se ne pozabi tako na zahodu kot tudi na vzhodu. Na zahodu zato, ker je razvajeno občinstvo videlo še kaj več, kot je pričakovalo, na vzhodu pa zato, ker so preprosto nevoščljivi.

Jugoslavlani so na olimpiadi iztržili, kar se medalj tiče, več,

kot smo pričakovali. Vendar so pričakovanja izpolnili in presegli tudi letos tisti, ki jih časopisje najmanj omenja, to so naši »borilni« športi. Čudno, da ti tekmovalci nimajo problemov, kam in za koliko bodo prestopili, ali ne?

Igre z žogo so pri nas precej priljubljene, zato tudi uspeh ni izostal. Pogrešali smo le naše odbojkarje, ki po mnenju selektorjev ne bi dostojno zastopali naše države na tako močnem turnirju, čeprav so letos na turneji premagali tudi reprezentanco Brazilije, ki se je borila za olimpijsko zlato. Verjetno bi bili vsaj toliko uspešni kot naši predstavniki atletike, ki so, razen redkih izjem, gledano na razvoj dogodkov, šli na izlet. Vprašanje je, koliko je športniku, ki je sposoben doseči dober rezultat in je tudi športnik s srcem, pomembno, kako je obut in oblečen. Če je

to res tako pomembno, pa naj bi naš tekač na dolge proge tekel tako, kot je začel. Namreč, bos. Kaže pa, da tudi krogla ne »leti« daleč brez »pumovk« — ali pa denarja za njihovo reklamo.

V takem denarnem cirkusu ima šport kaj malo opraviti in postaja, na žalost, le še kulisa za dober in hiter zaslužek. Športna morala in zavest sta prisotni le še tam, kjer denarja manjka in je dovolj »zagnanih« optimistov. Tudi sodniki se niso izkazali, saj so večkrat delili pravico tako, da je čimbolj ustrezala prirediteljem in so protesti ekip in posameznikov imeli kaj malo uspeha.

Vsekakor smo po številu pridobljenih odličij glede na številčnost reprezentance uspešni, sploh glede na Egipčane, ki so se kljub veliki reprezentanci vztrajno držali pravica, da je važno sodelovati in ne zmagati. Tako zastopanje veliko stane — državo bremene finančni stroški, trenerji pa v epilogu ponavadi zamenjajo delovno mesto. Ker pa smo pri nas navajeni in pripravljeni spregledati marsikaj, tudi ne bo nobenih bistvenih sprememb, kljub številnim nepravilnostim. Sploh ne sedaj, ko smo zadovoljni z rekordnim številom medalj. V katerih športih, konec koncev ne moremo biti dlakocepni, ni tako važno, glavno je, da jih imamo. In imamo jih. M. F.

Program kina Radovljica

od 4. 10. do 31. 10. 1984

Italijanski barv. pustol. film
»UGRABITELJI IZGUBLJENEGA ZAKLADA«
četrtek, 4. 10. ob 20. uri
nedelja, 7. 10. ob 18. uri
sreda, 10. 10. ob 20. uri

Zah. nem. barv. zabavni film
»ŠVEDINJE V INTERNATU«
petek, 5. 10. ob 20. uri
nedelja, 7. 10. ob 20. uri
torek, 9. 10. ob 20. uri

Ameriški barv. pustol. film
»OTOK PIRATOV«
sobota, 6. 10. ob 18. uri

Ameriški barv. western film
»BARBAROSA«
sobota, 6. 10. ob 20. uri
nedelja, 7. 10. ob 16. uri
ponedeljek 8. 10. ob 20. uri

Nizozemski barvni akcijski film
»SEKS NA MOTORJU«
četrtek, 11. 10. ob 20. uri
nedelja, 14. 10. ob 18. uri
sreda, 17. 10. ob 20. uri

Ameriški barvni karate film
»GOLA PEST«
petek, 12. 10. ob 20. uri
nedelja, 14. 10. ob 20. uri
torek, 16. 10. ob 20. uri

Ameriški barvni film
»ZOB ZA ZOB«
sobota, 13. 10. ob 18. uri

Francoski barv. kriminalni film
»PROFESIONALEC«
sobota, 13. 10. ob 20. uri
nedelja, 14. 10. ob 16. uri
ponedeljek, 15. 10. ob 20. uri

Francoski barvni film
»NATHALIE«
četrtek, 18. 10. ob 20. uri
nedelja, 21. 10. ob 18. uri
sreda, 24. 10. ob 20. uri

Ameriški barvni zabavni film
»VSE KAR STE ŽELELI VEDETI O SEKSU PA NISTE UPALI VPRAŠATI«
petek, 19. 10. ob 20. uri

Ameriški barvni film
»ŠEST TEDNOV«
sobota, 20. 10. ob 18. uri
nedelja, 21. 10. ob 20. uri
ponedeljek, 22. 10. ob 20. uri

Italijanski barvni film
»STEVARDESA IN GANGSTERJI«
sobota, 20. 10. ob 20. uri
nedelja, 21. 10. ob 16. uri
torek, 23. 10. ob 20. uri

Ameriški barvni film
»DISCIPLINA BREZ MILOSTI«
četrtek, 25. 10. ob 20. uri
sobota, 27. 10. ob 20. uri
nedelja, 28. 10. ob 18. uri
torek, 30. 10. ob 20. uri

Ameriški barvni zabavni film
»TOPLI OBROK«
petek, 26. 10. ob 20. uri
nedelja, 28. 10. ob 16. in 20. uri

Francoski barvni zabavni film
»TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO«
sobota, 27. 10. ob 18. uri
ponedeljek, 29. 10. ob 20. uri
sreda, 31. 10. ob 20. uri

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga Lesce, n. sol. o. Izhaja enkrat mesečno. Ureja ga uredniški odbor: Pavel Bizjak, Marjan Stiperski, Ivanka Korošec, Polona Lukan, Ivanka Sodja. Odgovorna urednika sta Franc Cop in Miloš Janša. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu in mnenju republiškega komiteja za informiranje prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.